

ימים נוראים

שאלה: האם מומלץ להתענות בערב ראש השנה, ואם כן האם כדאי להשלים התענית, או שעדיף לשתות משהו קודם תפלת מנחה כדי שלא להכנס לשנה החדשה בתענית?
תשובה: אם שתית, אין זו תענית. עדיף לעשות תענית דבור בערב ראש השנה, או להוסיף מצוות לשנה החדשה. פעם אחת עבדתי על הגהת ספר בכללי העיבור (לאחד מחכמי הדור) ביום ער"ה, ללא תמורה, רק לעשות גמ"ח ולהוסיף זכויות.

שאלה: האם בטבילה של ערב ראש השנה וערב כפור, מותר להתקלח לפני ואחרי הטבילה במקלחות שבמתחם המקוה?
תשובה: מותר. ובדרך כלל מתקלחים לפני הטבילה.

שאלה: לפני סעודת ליל ראש השנה נוהגים לקרוא (ע"פ הגר"ח בספר לשון חכמים) כמה פסוקים י"ב פעם. האם קוראים י"ב פעם כנגד חודשי השנה, ולפי זה בשנה מעוברת יש לקרוא י"ג?
תשובה: אין לזוז ממה שכתב הגר"ח בספר לשון חכמים. הוא יודע מה שאומר.

שאלה: מתי עורכים את סדר הסימנים של ליל ראש השנה, לפני האוכל או אחרי האוכל?
תשובה: מנהגנו אחר המוציא ולפני האוכל. ומהו כמה שנים נהגנו להשאיר הפירות המתוקים אחרי הסעודה, כדי שיאכלו ארוחת החג בתאבון. וכן ראוי לעשות. [וע' אור תורה תשרי תשמ"ה סימן ב אות א].

שאלה: האם בליל ראש השנה עדיף לטבל פרוסת המוציא במלח ולנער המלח ושוב לטבל בסוכר לסימן טוב?
תשובה: אל תנער. זה לא תרוסת. אפשר לטבל מצד אחד במלח ומצד אחד בסוכר. ואנהנו מטבילים בסוכר בלבד, כי דינו במלח לדעת כמה פוסקים (עיין בן איש חי שנה שניה פרשת טהרות אות כ"ב, ובשו"ת רב פעלים ח"ב הוי"ד סימן ד'), ואכמ"ל.

שאלה: האם בליל שני של ראש השנה מדליקים נרות (ע"י העברה) בברכה, או שמנהג זה הוא רק לאשכנזים?
תשובה: אם הכוונה לברכת שהחיינו, אצלנו אינן מברכות שהחיינו בהרלקה רק בליל כפור. ואם ברכת להרליק נר של יום טוב, למה לא?

חידת השבוע

היכן מצינו שהטור הביא נוטריקון מספרו על התורה?

הפתרון: באו"ח סי' צ"ט: "יין ושכר אל תשת" (ויקרא י'), ראשי תיבות: ואם שתה כדי רביעית אסור להתפלל. "תשת" תפילת שכור תועבה.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
 לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
 לע"נ רפואת פסח יוסף בן מלכה חי"ו
 לע"נ רחל בת מזל ע"ה
 לע"נ לאה בת שרה ע"ה
 לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

בס"ד
פניני הפרשה

כי תצא

עלון מס' 949

שנה י"ט התשע"ח

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. ניד: 052-7654216
 כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

מלבושי הדמיון

והסירה את שמלת שביה מעליה וגו' - מדוע דורשת התורה ממי שחשקה נפשו ביפת תאר, לחייבה להסיר את שמלת שביה? מכאן האבן עזרא: "שמא בעבור יופי מלבושה חשק בה". דהיינו: עליו לבדוק תחילה את עצמו האם כל זה הוא בסך הכל דמיון של היצר. והוא רמו לכל אדם לתקן נפשו מפתויי היצר ודמיונותיו ומלבושיו, כדי שלא יכשל ולא יפול ברשותו.

איך יכול האדם להלחם עם כוחות הרע ולהסיר הבגדים הצואים מעליו? גם זה מרומז בפסוק, כפי שמפרש האור החיים הקדוש: "והסירה את שמלת שביה מעליה וכו' וזה יהיה על (ידי) מירוק החמאים, ודרכי התשובה, והכנת הדעת, מול אלוקי ישראל ברוך הוא, ויבחר מקום מושב לה בית המיוחד לישראל שהוא "בית המדרש", והוא אומרו וישבה בביתך, ותתודה בככי על אשר מעלה באביה ואמה, ועל פרידתה מהם, אביה זה הקדוש ברוך הוא אמה היא כנסת ישראל (ברכות לה), ירח ימים זה שיעור המספיק לשב, או ירמוז, לחודש המיוחד לתשובה שהוא חודש אלול".

וכבר אמר שלמה המלך בקהלת "עיר קטנה ואנשים בה מעט וכא אליה מלך גדול וסכב אותה, ובנה עליה מצודים גדולים", אומר המדרש "עיר קטנה" זה גוף האדם, המשול לעיר קטנה, "ואנשים בה מעט", שאין לאדם הרבה חברים שיעזרו לו נגד האויב הגדול, שהוא היצה"ר, "ובא אליה מלך גדול ובנה עליה מצודים גדולים" זהו היצה"ר, שיש לו את כל פתויי העוה"ז, ורוב רובם של אנשי העולם הולכים אחריו, ומשרתים אותו. בכל זאת מסיים הפסוק "ומצא בה איש מסכן חכם ומלפ הוא את העיר בחכמתו", זה היצר הטוב. וזה פלא איך הצליח המסכן להציל את העיר ולהתגבר על המלך הגדול ועל המצודים הגדולים? אומרים בעלי מוסר, שהאיש המסכן פשוט גילה ליושבי העיר, שכל המצודים הם בעצם דמיון פורה, והמלך הגדול "הכל ברמאות" וכל הגלוי הזה נעשה בבית המדרש ובלמוד המוסר.

ראיתי שהביאו על כך משל נאה: אדם עומד ליד דוכן הגרלה ומספרו זכה! ניגש אליו האחראי ומצביע לו על שתי תבילות המונחות אי שם בארון. הוא שואל את הזוכה: באיזו תבילה תבחר? אחת משתי התבילות היא אריזה גדולה עטופה בנייר צבעוני מבריק וזוהר. מאד מושך. לעומתה התבילה השניה היא מעטפה פשוטה, אפורה ומקומטת, אפילו נראית קצת דוחה. למגריל אין זמן רב להחליט, כל הצופים דוחקים בו שיבחר כבר, הגורל נפל - הזוכה מעוניין בתבילה הגדולה והנוצצת, היא קוסמת יותר. אך הוא הפסיד... כי המעטפה היתה מעטפה של צ'ק שמן ואילו התבילה הגדולה היא סך הכל תבילת סוכריות ושוקולד ריחניים... אבל הוא בחר בנוצץ... כך הוא ההולך אחר יצר הדמיון.

הועילו בתקנתם	עצה טובה
<p>בר בי רב דהד יומא כינוסי "בר בי רב דהד יומא" (הביטוי ע"פ הגיגה ה' ע"ב, והוא יום של לימוד תורה לאנשים העסוקים בשאר ימי השנה כפרנסה), החלו ביזמת האדמו"ר מקאליב שליט"א בשנת תשל"ב.</p>	<p>יש להימנע משטיפת השופר בחומץ מאכל, היות וריחו הקשה נשאר בפנים וקשה להיפטר ממנו. וכן אין לשטוף בכימיקלים כמו אקונומיקה וכדומה, היות ושכבותיו הפנימיות הספוגיות של השופר עלולות להתפורר. (מר שמעון קינן חי"ו).</p>

מניד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוניד סערון זצ"ל

"אם בכל ימות השנה הכתוב מרזי ואומר: שובה ישראל עד ה' אלוקיך, שובו בני שובבים, וגם היא מצות עשה מהתורה, כמ"ש ושבתי עד ה' אלוקיך ושמעתי בקולו, אם כן כל שכן וקל וחומר שצריך אדם להתעורר על זה ביותר בימים אלו". ("מגיד חדשות" ח"ח דרוש נ"ה).

כי תצא למלחמה על אויבך – עיין למרן החיד"א ז"ל בספרו חומת אנך שרמזו בפרשה זו מה שאמרו במדרש (??) שארבעה מלכים היו חלוקין זה מזה בענין המלחמה: דוד המלך ע"ה היה הולך בעצמו ונלחם, אסא היה יוצא ולא נלחם, יהושפט לא היה יוצא כלל אבל היה אומר שירה, וחזקיה היה יושב בביתו. ועיין שם את אופן הרמז. ולי עני נראה כס"ד באופן אחר, שהנה ראשי התיבות של ארבעה מלכים אלו הוא: דא"ה, שזה עולה במס"כ כמנון **תצא**. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

היזהרו מן הצבוע!

שאלו את רבי נפתלי מרופשיץ זצ"ל: היכן הוא יצר הרע? אמר להם: "בכל מקום שחושבים ששם הוא איננו..."

הגמרא במסכת שבת (דף ע"ה ע"א) שואלת: "שוחט משום מאי חייב? רב אמר משום צובע". וכתבו שם התוספות "אשוחט דעלמא קא"י". וביאר **הבעל שם טוב** הקדוש בדרך הלצה על פי מה שאמרו במסכת סוכה (דף נ"ב ע"א): "לעתיד לבוא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו...". וזהו מה ששואלת הגמרא "שוחט משום מאי מחייב?", היינו היצר הרע השוחט בני אדם (שוחט דעלמא, כמ"ש התוספות) בכך שמפתה אותם לעבור עבירה, משום מה לעתיד לבוא הקב"ה מחייבו מיתה, הלא עשה את שליחותו שלשמה נוצר? ועונה רב "משום צובע". כאשר היצר בא לאדם בגלוי, הוא אמנם מסוכן, אך אדם ירא שמים יכול להתגבר עליו, אך פעמים שהוא חורג משליחותו ובא לאדם במרמה – על ידי **צבוע** את העבירה בצבעים של מצוה, ומראה לאדם כאילו העבירה היא מצוה גדולה. לזה לא קיבל רשות מהקב"ה, וכיון שמעל בשליחותו, ישחטו הקב"ה לעתיד לבוא.

רבנו בחיי זצ"ל בהקדמת ספרו הגדול "חובות הלבבות" מספר שכאשר עלה בדעתו לכתוב את חיבורו, עלו בלבו כל מיני חששות והיסוסים של עונה ואחריות שהביאו אותו למשוך ירו מחיבור הספר, "מפני כובד הדבר בעיני, וקוצר דעתי וחלישות שכלי מהשיג העניינים".

אחר התבוננות, הבין שמחשבות אלו באות אליו מצד היצר הרע: "וכאשר זמתי להסיר משא הטורח הזה מעלי ולהניח לי מחברו, **שבתי וחשדתי את נפשי** על בחרה במנוחה לשכון במעון העצלה בהשקט ובבטחה. ויראתי שהיה רצון התאוה להניח המחשבה הזאת, ושהוא הטני אל דרך המנוחה והשלווה, ולהסכים על ההנחה ולשבת

במושב העצלות. וידעתי כי כמה שכרים אבדו בעבור המורא, וכמה חסרונים גרם אותם הפחד. וזכרתי דברי האומר: מן הזהירות - שלא תרבה להיזהר".

*
ומה העצה נגד יצר צבוע שכזה?

אין לו תבלין אלא התורה. כאשר אדם משקיע עצמו בעמל התורה, הוא מרכיב משקפיים בהירות המסוגלות להבחין ולזהות את הצבע האמיתי של כל דבר. לפיכך יעצונו רבותינו במסכת סוכה (נ"ב ע"ב): "אם פגע בכך מנוול זה, משכהו לבית המדרש" - שם בבית המדרש שמבררים ומלבנים את דבר ה', ניתן לקבל מצפן ולדעת מהי הדרך הנכונה, שם היצר אינו יכול למכור לנו את אשליותיו.

*
מסופר על אדם שחפץ היה למכור את דירתו, ובא לפניו קונה שהסכים לשלם לו, לא רק את מחיר הדירה אלא כפול ממנה. אלא שהיה לו לקונה תנאי אחד, זניח משהו, שיקבל את כספו בלי לבדוק אם הדולרים מזויפים...

המוכר שהיה אדם תמים, אמר בדעתו מה בסך הכל הוא מבקש ממני... אעשה עיסקא זאת וארויח חן.

המכירה בוצעה לשמחת שניהם. אך שמחתו של המוכר לא עמדה לו זמן רב - כאשר הגיע לבנק, הודיעו לו כי הדולרים כולם מזויפים. ולא זו בלבד ששם את כספו על קרן הצבי, גם תבעוהו למשפט בעוון של זיוף כספים בהיקף גדול...

בפעם הבאה שיבוא היצר הרע, וינסה למכור לנו "מצוות", לא נמהר לקנות אותם לפני שנבדוק היטב היטב שאינן מצוות מזויפות, כי מצוות כאלו הבאות על ידי עבירה ואפילו עבירה קלה, הן מצוות מזויפות, והן שוות בדיוק כמו ששווה כסף מזויף...

הכרת הטוב אחר שלושים שנה

הצדיק המקובל **רבי מרדכי שרעבי** זצ"ל, לבסוף הגיעו קולות המהומה לאזניו של רבי מרדכי, שישב בחדר הסמוך והגה בתורה. קם ויצא אל המבואה. "מה תבקש בני?", פנה ברוך אל הזקן. הביט הזקן בנצחון על בני הבית ההמומים, ופרט את בקשתו לפני הרב: ברכה לזרע של קיימא בעבור פלוני וזוגתו. העתיר הרב ברכות על ראשם של בני הזוג, והזקן המאושר יצא לדרכו.

לימים, הסביר רבי מרדכי לבני ביתו, כי **שלושים שנה קודם לכן סייע בעדו זקן זה** והסדיר את מסמכיו באחד ממשרדי הממשלה. "חובת הכרת הטוב – גדולה היא, ואינה מתבטלת גם כעבור שלושים שנה" סח להם ברגש.

באחד מהימים שהיה שרוי בתענית דיבור, התדפק על דלת ביתו יהודי זקן וביקש להכנס ולהתקבל אצל הרב. בני הבית הודיעוהו כי הרב גזר על עצמו תענית דיבור ואינו מקבל קהל, אולם הזקן לא השתכנע. "רצוני להכנס", חזר וטען, כשהוא מנסה להדחק בכח אל הבית.

ניסו להניאו, אך הזקן הרים את קולו והחל מתקוטט עם בני ביתו של הרב.

זה לא חן! ☺

פעם שאלו לחכם אחד, מניין שמיתה מוכפרת? השיב בשנינות: כלך לך אל בית העלמין, הפש שם על המצבות, אם תמצא שם זלו רשע אחד, תחזור אלי...

חן חן חן אה... ☺

לכל אדם ישנה איזו תחושה פנימית: אם אשבה את חברי, יבוא הדבר באיזה שהוא מקום על חשבוני, וייראה הדבר כאילו הוא מושלם יותר ממני, ואילו כאשר אמצא בו חסרונות, משמע אני מושלם הימנו. ולכן כשהברו איננו עוד בין החיים, הוא כבר אינו מהווה 'איום' עליו, ואם ישבחו ויחללו, לא יוריד הדבר מערכו מאומה. לכן לאחר מיתה, קל יותר לשבח את הזולת. יודועה המליצה: אחרי מות – קדושים...

הכניסו את הפאר לסוכתכם
קונטרס "פאר הסוכה"

הכולל בתוכו הלכות ומנהגי הסוכה, משניות מבוארות מסכת סוכה, וכל נוסח הקריאות הנצרכות בסוכה (לשם יהוד, ברכת המזון, קר"ש שעל המטה, פיוטים ועוד ועוד). בכתב מהודר ומאיר עיניים. לפורטים והזמנות לכל חלקי הארץ: 050-4161137

מתאים למזכרות לסמהות ואירועים

הופיע ויצא לאור הספר החשוב
בגדי ישע

ביאורים ועיונים בתורת מרן גאון ישראל ראש הישיבה רבנו מאיר מאוזו שליט"א מאת הרה"ג ר' הלל פלוטקין שליט"א הספר כולל סדרת מאמרים נפלאים לבירור ועיון בשיטתו ההלכתית והתורנית בכל מקצועות התורה, וכן משא ומתן ותירוצים וישובים לקושיות שנכתבו כנגד דברי קדשו של מרן ראש הישיבה שליט"א.